

1. Com fer un treball de recerca

El primer que s'ha de fer és plantejar hipòtesis

2. Hipòtesi

Un treball de recerca consisteix en respondre a una qüestió: qui, què, quan, com, perquè... Converteix, doncs, els temes plantejats en HIPÒTESIS BEN CONCRETES.

Aquestes hipòtesis poden ser:

- Si una cosa va existir, existeix o deu existir: HI HA VIDA A MART?; bé, aquest és una mica llunyà; millor seria aquest: INFLUEIX LA VIOLÈNCIA DE LA TV EN EL COMPORTAMENT DELS NENS?
- Què es una cosa, o què deu ser; aquí es tracta de donar una definició ben precisa: QUÈ ÉS EL TESTAMENT VITAL?
- Perquè un cosa es així: PERQUÈ ES PRODUEIX ACTUALMENT LA IMMIGRACIÓ CAP A EUROPA?
- Com és una cosa, o com deu ser: COM DEU CREAR-SE UNA EMPRESA DE DISTRIBUCIÓ DE LLIBRES?
- Quant és una cosa, o quant deu ser: QUANT DUREN ELS SOMNIS?
- Quina relació hi ha entre dues coses, o quina relació deu haver-hi: COMPARACIÓ ENTRE EL CONEIXEMENT DE LES MATEMÀTIQUES EN ELS JOVES DE 16 ANYS D'ARA I DE FA VINT ANYS.

3. Tipus d'investigació

Ara has d'identificar el TIPUS D'INVESTIGACIÓ que es requereix per cadascuna de les hipòtesis plantejades: bibliogràfica o experimental.

Has de tenir en compte que sempre hi deu haver una part d'investigació bibliogràfica, i que la part experimental exigeix freqüentment una anàlisi estadística de les dades per verificar o no la hipòtesi.

4. Són al teu abast?

Has de començar a acostar-te al tema llegint una mica, preguntant, pensant en la realització del treball. Amb aquesta reflexió replanteja't les teves hipòtesis. Potser no hauràs d'abandonar-les, sinó només modificar-les una mica.

Un cop examinades i, potser, modificades, torna-les a escriure per ordre de preferència.

5. Index provisional

Un recurs molt útil per començar el treball és l'elaboració d'un índex provisional del treball. És evident que aquest índex es modificarà, i segurament molt, però t'ajudarà a ordenar les idees.

Això suposa pensar molt bé l'estructura del treball. Com? Sempre a partir de la teva hipòtesi: els diferents capítols han d'anar ordenats a respondre pregunta inicial. Sinó, sobren.

El treball deu començar amb una **INTRODUCCIÓ**, on presentes el treball.

En un primer capítol convé fer un **ESTAT DE LA QÜESTIÓ**: què se sap d'aquest tema, precisions terminològiques, etc.

Després vindrà el resultat de la teva investigació **BIBLIOGRÀFICA**, i a continuació, se s'escau, de l'**EXPERIMENTAL**.

La **CONCLUSIÓ** serà el moment de respondre a la qüestió plantejada des d'un bon començament.

Després vindran la **BIBLIOGRAFIA** i, si s'escauen, els **APÈNDIXS**.

6. Calendari

Un cop dissenyada l'estructura del treball, sempre susceptible de modificació, és necessari que estableixis un calendari de treball, adaptant-te evidentment a l'establert pel teu centre d'estudis. En aquest calendari has de tenir presents aquests elements:

- Recerca bibliogràfica
- Lectura bibliografia

Activitats secundàries: enquestes, entrevistes, visites, etc.

Experiment principal

Reunions amb el tutor

Redacció del treball

Preparació de l'exposició oral

Pots fer-te un semblant a aquest:

CALENDARI DE TREBALL		
mes / setmana / dia	activitat	estat de l'activitat

7. Bibliografia

La teva recerca bibliogràfica ha de començar buscant les **FONTS PRIMÀRIES**, aquelles que tracten directament el teu tema: si estudies El senyor dels anells has de trobar les edicions de l'obra de Tolkien, preferiblement en llengua

original i, si existeix, una edició crítica –aquella que reproduïx amb la màxima exactitud possible el text original, tot justificant el perquè-.

Després hauràs de trobar les **FONTS SECUNDÀRIES**, aquelles que estudien les fonts primàries; en l'exemple anterior: llibres i articles sobre El senyor dels anells.

Com les trobaràs? Primer pots buscar en **REPERTORIS BIBLIOGRÀFICS** i en **REVISTES BIBLIOGRÀFIQUES** sobre el teu àmbit d'estudi. Els tens sobre tot a les biblioteques, i alguns a internet.

Després has de buscar en les **BIBLIOGRAFIES** dels llibres que vagis trobant.

Consulta també els catàlegs temàtics de las **BIBLIOTEQUES**. Ara pots fer-lo amb moltes mitjançant internet.

I així aniràs construint la teva bibliografia. Et suggerim que facis servir aquesta base de dades per recollir les dades de totes les obres i articles que trobis.

8. Llegeix

La Bibliografia no és per fer bonic, sinó que has de llegir-la. No hauràs de llegir tot el que trobis, però si tot allò que faci referència al teu tema. D'un llibre potser hauràs de llegir només un capítol; de l'altre bastarà una lectura ràpida; però aquell l'hauràs de treballar en profunditat, etc. És important escollir un tema molt concret? Si te molta bibliografia no acabaràs mai...

I de cada lectura que facis, omple una **FITXA DE LECTURA**, amb les dades del llibre, el resum del que has llegit i la teva valoració.

SANGUINETI, Juan José, *La antropología educativa de Clemente Alejandrino*, Pamplona, EUNSA, 2003.

Llibre molt complet sobre el tema de l'educació en Climent d'Alexandria, amb contextualització i fonamentació antropològica. Convé aprofundir especialment el capítol IV sobre el valor educatiu de la filosofia i la cultura.

També són útils les **FITXES DE CITES**: de cada concepte important del teu treball vas transcrivint amb absoluta fidelitat els fragment més destacats. Però no abuisis, només allò que sigui important.

EDUCACIÓ

“Se presentan dos dimensiones en la obra del Logos educador, una universal, de carácter histórico, y otra personal, relacionada con la plena maduración de la persona” (SANGUINETI, Juan José, *La antropología educativa de Clemente Alejandrino*, Pamplona, EUNSA, 2003, p.151).

9. Observa

Si inclou una part experimental, aquesta deu començar amb una bona observació, que et proporcioni un conjunt de dades que puguis després analitzar.

La recollida de dades es pot fer de moltes maneres:

OBSERVACIÓ DIRECTA:

- Has de saber utilitzar el medis d'observació adients (per mesurar el soroll, enregistrar un so, etc.)
- I has de preparar uns fulls de registre per anotar de manera ràpida i clara les dades observades, de forma que puguis després analitzar-les tranquil·lament.

ENQUESTES:

- Una enquesta és un seguit de preguntes formulades a diverses persones.
- Les preguntes poden ser tancades (sí o no) o obertes (molt difícils de quantificar, són més pròpies d'una entrevista).
- Les preguntes poden ser sobre fets (quan va néixer?) o d'opinió (està d'acord amb la intervenció militar a Iraq?).
- Les preguntes han de ser molt clares.
- S'han d'evitar les preguntes indiscretes i les que condicionen la resposta (deveu estar contra la pena de mort, oi?).
- S'ha de preservar l'anonimat dels enquestats.
- L'enquesta requereix haver seleccionat una mostra suficientment representativa de població, bé triada segons certes característiques (homes, dones, joves, estudiants, etc.), bé a l'atzar.

ENTREVISTES

- Una entrevista es un seguit de preguntes, principalment obertes, formulades a una persona.
- S'ha de preparar bé, però sabent que durant l'entrevista es poden afegir preguntes improvisades a partir del desenvolupament de la conversa.
- Convé realitzar l'entrevista sense interrupcions, deixant temps per respondre, sense discutir amb l'entrevistat, ni sotmetent-lo a un interrogatori.
- L'entrevista s'ha d'enregistrar correctament (no oblidis comprovar que funcioni bé el magnetòfon)
- Quan transcrivis l'entrevista no pots modificar el que ha dit l'entrevistat; convé llavors que li facis arribar el text perquè el revisi.

EXPERIMENTS

- Si l'observació directa no és suficient, pots recórrer a un experiment. Això vol dir crear una situació artificial, planificant unes proves per poder influir sobre determinades variables, i observar a continuació els resultats.
- Un experiment permet controlar molt més els fets que un vol observar, però també pot restar espontaneïtat.
- El primer element d'un experiment és la **variable independent (VI)**, factor al qual l'experimentador atribueix diversos valors prèviament a la realització de l'experiment (si volem comprovar si la temperatura influeix en el rendiment d'un alumne fent un examen de matemàtiques, la variable independent són els valors de temperatura escollits, per exemple 0°, 10°, 20°, 30° i 40°).
- El segon element d'un experiment és la **variable dependent (VD)**, factor que varia segons s'apliqui un o altre valor de la VI (en l'exemple anterior, els resultats dels exàmens de matemàtiques).
- Perquè després es puguin analitzar estadísticament les dades els valors de les dues variables s'han d'expressar quantitativament.
- I si en l'observació directa eren importants els mitjans, aquí encara més: un experiment requereix fer servir uns instruments molt precisos, perquè això és precisament el que caracteritza l'experimentació.

10. Treu Conclusions

Tant la investigació bibliogràfica com la investigació experimental no són suficients sense una interpretació intel·ligent dels seus resultats. Pensa només en els percentatges d'unes eleccions i com els interpreten els diversos partits.

Per interpretar els diferents resultats has de recordar contínuament la pregunta inicial, la teva hipòtesi, i tractar de respondre.

Si has fet servir experiment amb valors quantitatius, hauràs d'utilitzar l'estadística per relacionar matemàticament aquests resultats, trobant la moda, mitjana, desviació típica, etc. Però aquestes dades estadístiques també les hauràs d'interpretar intel·ligentment.

Sí, però... De vegades podràs respondre sí. De vegades podràs respondre no. Però moltes vegades hauràs de precisar: sí, aquesta és la causa normal d'aquesta conducta, però en determinades condicions pot ser aquesta altra...

Això implica ser molt honrat en la teva conclusió. Si veus que tens certesa d'una cosa, afirma-la amb rotunditat. Si veus que és probable, manifesta quina probabilitat té. Si penses que potser és així, però que és possible el contrari, digues-ho amb franquesa. I si et quedes amb al dubte i no saps quina és la resposta a la teva hipòtesi, millor que busquis una altra.

La teva conclusió l'has de redactar molt bé. Els que llegeixin el teu treball han de saber clarament a on has arribat. I això ho faràs a la part del treball anomenat conclusió, és clar.

11. Com redactar?

¿Et costa trencar el gel, i començar a escriure? Ara et donaré alguns consells sobre com redactar el teu treball:

- Pensa a qui va destinat: no al teu tutor, ni als membres del tribunal, sinó a tot aquell que pugui estar interessat en el tema.
- Per això no has de donar res per suposat: defineix els termes importants, exposa tots els passos dels teus raonaments...
- Has d'utilitzar un vocabulari tècnic i precís. Evita els recursos literaris (no escrius una novel·la) i els mots buit o massa genèrics.
- Fes servir un to neutre: el que importen són les idees que exposes, no la teva autobiografia.
- La lectura no ha de ser pesada: frases i paràgrafs breus, evita les digressions (inclusió de discursos sobre temes paral·lels per a després tornar al fil expositiu), les repeticions innecessàries...
- Cal comprovar l'ortografia, morfologia i sintaxis.
- I torna a llegir tranquil·lament tot el que has escrit. Segur que trobes algun error.

12. Parts del treball

COBERTA:

- La coberta ha de ser sòbria.
- S'han d'indicar aquestes coses:
  - tipus de treball: Treball de recerca
  - títol (molt destacat)
  - subtítol (si s'escau, en lletra més petita que el títol)
  - autor
  - tutor: Dirigit per...
  - curs i grup
  - centre
  - població i data
- La coberta no es té en consideració per a la numeració de les pàgines.

FULL EN BLANC:

- A continuació es pot fer servir un full en blanc, o amb una cita, sempre que sigui molt representativa del sentit del treball.
- Aquesta pàgina ja compta en la paginació, però el número 1 no es posa.

FULL D'ABREVIACIONS:

- Si cal, pots incloure després un full d'abreviacions.

INTRODUCCIÓ:

- És molt important fer-la bé: pensa que és la primera cosa que llegiran del teu treball.
- La introducció serveix per presentar la teva investigació: perquè vas escollir el tema, quina és la hipòtesi, com has plantejat la recerca (metodologia), parts del treball i, si s'escau, agraïments.
- De cap manera has de mostrar la resposta a la hipòtesi, és com si al començament d'una pel·lícula de suspens diguessis qui és l'assassí.
- La introducció no ha de numerar-se: no es posa I- INTRODUCCIÓ, sinó directament INTRODUCCIÓ.

CAPÍTOLS - APARTATS - SUBAPARTATS:

- El cos del treball s'ha d'estructurar en capítols, apartats i subapartats. Has de pensar molt bé aquesta estructura: ha de ser lògica, pedagògica i clara.
- Ja et suggeria abans que comencessis amb un primer capítol dedicat a **l'ESTAT DE LA QÜESTIÓ**: què se sap d'aquest tema, precisions terminològiques, etc.
- Un segon capítol podria ser el resultat de la teva investigació **BIBLIOGRÀFICA**, i en tercer, si s'escau, de **l'EXPERIMENTAL**. Però reconec que això és molt genèric, i que dependrà molt de la naturalesa del teu treball.
- Has d'obrir nova pàgina només quan comencis un capítol, no quan comencis un apartat o subapartat.
- Has de titular els capítols amb negreta i majúscula, i fent servir numeració romana (I, II, III...) o aràbiga (1, 2, 3...):

II. INFLUÈNCIA DE NIETZSCHE EN LA PSICOANÀLISI

- Has de titular els apartats amb negreta i minúscula, fent servir numeració aràbiga:

II.1. El pensament de Nietzsche

- Has de titular els subapartats sense negreta, en cursiva i minúscula, fent servir numeració aràbiga:

II.1.1. El nihilisme

CONCLUSIÓ:

- El lector del teu treball probablement comenci amb la introducció i després passi a la conclusió. Ha de quedar, doncs, molt clara quina és la resposta que dones a la hipòtesi plantejada en un primer moment.
- També pots aprofitar per fer un resum del treball, però pensa que la conclusió no és principalment un resum sinó una resposta.
- I convé que acabis amb una valoració del treball: importància de la conclusió a la que has arribat, portes que se t'obren a noves investigacions, etc.
- La conclusió, com la introducció, no es numera.

BIBLIOGRAFIA:

- Després de la conclusió ve la bibliografia.
- Es pot dividir en: repertoris bibliogràfics, fonts primàries i fonts secundàries.
- Ha d'estar ordenada alfabèticament pels cognoms dels autors.
- S'ha d'evitar citar obres que no tenen res a veure amb el treball, o aquelles que no hagi consultat.

ANNEXOS:

- Tot allò que per la seva extensió no hagi pogut incloure en el cos del treball, perquè hauria fet la seva lectura molt feixuga, ho pots posar en annexos o apèndixs: qüestionari d'una enquesta, reproducció íntegra d'una entrevista, text complet d'un document estudiat, quadre cronològic, il·lustracions, etc.

ÍNDEX:

- L'índex es pot posar al començament del treball o al final.
- Ha d'incloure tots els capítols, apartats i subapartats, que apareixeran amb la mateixa tipografia que en el cos del treball.
- Si afegeixes un índex temàtic, d'autors o de cites, els hauràs d'ubicar:
  - abans de l'índex general, si aquest el poses al final
  - al final del treball, si l'índex general el poses al començament.

Citacions i notes a peu de pàgina

Citacions:

- Són una aportació interessant en el teu treball, però només has de citar quan sigui oportú: per introduir un text que analitzaràs o per confirmar una idea que acabes de exposar.
- Les citacions han de ser fidedignes. No pots canviar res. Si vols afegir un comentari teu fes-ho amb claudàtors [com faig ara].
- Les citacions les has de posar entre cometes: "signe doble format por unes cometes d'obertura i unes de tancament".
- Quan la citació és més gran de dues línies has de dedicar-li un paràgraf sangrat, amb un tipus de lletra més petit:

"La citació i el discurs directe, especialment si són breus, es poden integrar directament al text sense els dos punts (en cas que sigui una frase completa, aquesta perd la majúscula inicial i el punt final, que es col·loca fora de les cometes de tancament".

- La citació s'acaba amb una crida, o número en superíndex, que remet a la nota a peu de pàgina, on s'indica d'on s'ha tret la citació. Si la crida es fa quan hi ha un signe de puntuació, s'ha de posar després d'aquest signe.¹

- A vegades no es fa servir aquest sistema, sinó que entre parèntesi s'indica l'autor, l'any de l'obra que citem i la pàgina, deixant que el lector busqui a la bibliografia quina obra és (B. RUSSELL, 1948, p.33).

Notes a peu de pàgina:

- Les notes a peu de pàgina serveixen per indicar d'on s'ha extret una citació, fer breus digressions, definir termes, etc.
- El tipus de lletra ha de ser més petit que el del text principal
- És preferible posar les notes a peu de pàgina i no al final del capítol o en un apèndix, perquè complica molt la seva lectura, i algunes poden ser molt interessants.
- Les referències bibliogràfiques a les notes a peu de pàgina no han de ser completes, perquè ja estan així a la bibliografia final; només cal indicar l'autor, l'obra i la pàgina: B. RUSSELL, Human Knowledge. Its Scope and Limits, p.33.
- Quan una citació és exactament de la mateixa obra i pàgina que l'anterior no cal posar autor, obra i pàgina, sinó Idem.
- Quan una citació és de la mateixa obra que la citada en la nota anterior, però d'una altra pàgina, no cal posar autor i obra, sinó Ibid. (en el mateix lloc) i indicar la pàgina: Ibid., p.33.
- Quan una citació és d'una obra ja citada en un altre moment, no cal posar-la, sinó l'autor i op.cit. (obra citada), més la pàgina. Això no serveix si d'un autor citem més d'una obra, és clar: B. RUSSELL, op. cit., p.33.
- Quan volem remetre a un text que no citem, posem Cfr. i les dades de l'obra. Això vol dir que es confronti el que diem amb el que diu aquest autor: Cfr. B. RUSSELL, Human Knowledge. Its Scope and Limits, p.33.

Referències bibliogràfiques

Les referències bibliogràfiques les has de fer correctament en base a un criteris acceptats per la comunitat científica internacional. Et pots trobar amb aquests casos:

Llibre:

- Autor/s (COGNOM, Nom). Si és el director s'afegeix (dir.), si és l'editor s'afegeix (ed.)
- Títol: subtítol
- Traductor (opcional)
- Col·lecció (opcional)
- Núm. Edició
- Lloc d'edició: Editorial, any

- Pàgines (opcional)
- Número ISBN (opcional)
  - CARDONA, Ramon. *Cómo se comenta un texto fílmico*. 2ª ed. Madrid: Cátedra, 1991
  - SCHÄFER, Fritz Peter (ed.). *Dye lasers*. Berlin: Springer, 1990. 244 p. Topics in applied physics; 1. ISBN 3-540-51558-5

Si hi ha més de tres autors, només s'ha d'indicar el primer o els primers dos o tres. La resta es poden ometre. Si s'ometen un o més noms, s'afegeix a l'últim l'abreviatura "et al."

- GÜELL BARCELÓ, Manuel; MUÑOZ REDÓN, Josep. *Desconeix-te tu mateix: programa d'alfabetització emocional*. Barcelona: Edicions 62, 1998
- LORENZO, Pedro, et al. *Drogodependencias: Farmacología, Patología, Psicología y Legislación*. Madrid: Editorial Médica Panamericana, 1999.

També es pot fer servir l'abreviació VV.AA. (diversos autors):

- VV.AA. *Drogodependencias: Farmacología, Patología, Psicología y Legislación*. Madrid: Editorial Médica Panamericana, 1999

CAPÍTOL D'UN LLIBRE:

- Autor/s (COGNOM, Nom)
- "Títol del capítol"
- In
- Autor/s (COGNOM, Nom). Si és el director s'afegeix (dir.), si és l'editor s'afegeix (ed.)
- Títol: subtítol
- Traductor (opcional)
- Col·lecció (opcional)
- Núm. Edició
- Lloc d'edició: Editorial, any
- Situació en la publicació: volum, pàgines
- Número ISBN (opcional)
  - BECKER, Fernando. "Epistemología genética e conocimiento matemático". In *Revisitando Piaget*. Porto Alegre: Editora Mediação, 1988, p. 21-49.
  - SNAVELY, B.B. "Continuous-Wave Dye lasers I". In SCHÄFER, F.P. (ed). *Dye lasers*. Berlin: Springer, 1990. p. 91-120.

ARTICLE DE REVISTA:

- Autor/s (COGNOM, Nom)
- "Títol de l'article"
- Títol de la revista

- Volum (any) núm. fascicle
- Número ISSN (opcional)
  - REINA HERNÁNDEZ, J. "Diseño y construcción de plantas piloto". *Ingeniería química*, (1999) 359, p. 141-149
  - SELLÉS, Juan Fernando, "Interpretación árabe y judía del intelecto agente". *Espíritu*, LII (2003) 128, p.207-223.

Si és l'article d'un diari en lloc del volum i fascicle es posa la data:

- FOIX, Luís."Esto es Europa". *La Vanguardia*, 22 de enero 1992, p. 15

LEGISLACIÓ

- País
- Títol
- Publicació
- Data de publicació
- Número
- Pàgines
  - Catalunya. Llei 11/1989, de 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de la Dona. *Diari oficial de la Generalitat de Catalunya*, 12 de juliol 1989, núm. 1167, p. 2967-2968

DOCUMENTS NO PUBLICATS (tesis doctorals...)

- Autor/s (COGNOM, Nom)
- "Títol"
- [tipus de document]
- Ciutat on va ser redactat o presentat el document
- Entitat on va ser presentat
- Any de redacció
- Localització
  - FERNÁNDEZ BAÑARES, M. Isabel. "Estudio del metabolismo glucógeno en diferentes cepas de *Sccharomyces cerevisiae*", Bellaterra, Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1990. Biblioteca de la Facultat.

13. Criteris gràfics

I per acabar, aquí tens una sèrie de criteris gràfics que hauràs de tenir en compte:

- Fes servir fulls blancs de **format A4** vertical, preferiblement per una cara.
- Presenta el text **justificat**, alineat al marge esquerre i al dret

- El **marge** esquerre ha de ser d'uns 3 cm (ha de ser possible enquadrar); el dret d'uns 2,5 cm; i els marges superior i inferior d'uns 3 cm.
- Pots utilitzar un **tipus de lletra** pel text principal i un altre pels títols. La mida habitual serà d'uns 11-12 punts. La de citacions o notes a peu de pàgina d'uns 9-10 punts.
- Has d'entrar cada **primera línia** dels paràgrafs unes cinc pulsacions.
- Entre les ratlles del text principal has de deixar un **interlineat** d'un espai i mig; i quan és una citació o nota a peu de pàgina, un interlineat d'un sol espai.
- No deixis mai sola **una línia** d'un paràgraf ni al final ni al començament de pàgina.
- Es recomanable escriure la **numeració de les pàgines** centrada a la part inferior de la pàgina. Recorda que la coberta no compta, i que la pàgina núm. 1 no es posa.
- El text principal l'has d'escriure en **lletra rodona**.
- La **lletra negreta** s'utilitza només per als títols de capítols i apartats.
- La **lletra versaleta** es fa servir per escriure en les referències bibliogràfiques els cognoms dels autors.
- La **lletra cursiva** o itàlica s'utilitza per:
  - títols de llibres, revistes i altres formes de publicacions
  - expressions o paraules d'un altre idioma (la universitat Abat Oliba va fer doctor *honoris causa a...*)
  - noms científics d'espècies vegetals i animals, i amb majúscula la primera lletra (*Canis lupus*)
  - paraules mal escrites expressament, registres col.loquials o dialectalismes (em van fotre una indicció).
  - paraules o expressions que reben un tractament lingüístic (l'etimologia d'*educació és...*)
- Les quantitats:
  - es poden escriure amb lletres si són del zero al nou, sense decimals, percentatges o mesures (quatre euros són el 5 % de 80 euros)
  - però les altres quantitats s'escriuen en xifres (i s'ha de mantenir una uniformitat; l'exemple anterior seria millor així: 4 euros són el 5% de 80 euros)
  - una data completa s'escriu: el dia en xifres, el mes en lletres, l'any amb les xifres completes (27 de gener de 2004)

Exposició oral

1. Prepara-la

L'exposició oral forma part intrínseca del teu treball. Les paraules escrites no es defensen a si mateixes, has de fer-ho tu davant d'un tribunal. Però això no t'ha d'impressionar, pensa que en aquells moments ets tu qui més saps del tema.

Has de tenir molt clar des de l'inici que l'exposició pretén mostrar la totalitat del teu treball de forma sintètica, i no només les conclusions.

Comença informant-te de:

- quants minuts disposaràs per fer-la, descomptant els dedicats a preguntes
- i si hi ha possibilitats materials de fer servir mitjans tècnics

Després:

- Divideix l'exposició en tres parts: introducció, nucli i conclusions, calculant els minuts que dedicaràs a cadascuna
- La introducció i la conclusió seran molt semblants a les del treball escrit: identifica els punts clau: tema, hipòtesi, metodologia, parts del treball, conclusió
- Però el nucli de l'exposició no pot ser un resum de tot el cos del treball, sinó una presentació del fil argumentatiu, que serveix per respondre a la hipòtesi inicial i arribar a la conclusió
- Fes un guió esquemàtic de tots aquests punts

Amb aquest guió bàsic:

- Pensa com pots presentar cada punt per fer-lo més intel·ligible: exemples, textos, imatges...
- Pensa també quins mitjans tècnics et poden ajudar (ordinador, projector de diapositives, retroprojector de transparències, reproductor de vídeos, CD-ROM, connexió a internet...); un mitjà molt útil es una presentació en Power Point
- Però no oblidis el tems que tens
- Enllesteix el guió –que podràs fer servir durant l'exposició- i els teus suports

I ara practica:

- Memoritza el guió
- Assaja en veu alta, comprovant la claredat i precisió de l'exposició (fes-ho davant d'algun amic o familiar que no conegui el teu treball i pregunta'l si s'entén)

- Comprova que la durada de la teva exposició no sobrepassa el temps del que disposes
- Assegura't que el material que has preparat ajuda realment a la teva exposició (a vegades distreu d'allò que és essencial), i que els mitjans tècnics funcionen tots correctament
- Ves adquirint més i més seguretat

2. Exposa

- Mostra't relaxat.
- Parla a poc a poc i amb veu alta.
- Fes-ho amb molta naturalitat, sense rigidesa.
- Convé variar el ritme i el to, per evitar un discurs monòton i donar la impressió que es una mera memorització.
- Mira el tribunal, però sense arrogància.
- Evita un excés de gestos amb les mans.
- Consulta quan ho necessitis el guió durant la presentació.
- Si fas servir transparències o diapositives no llegeixis al peu de la lletra els textos que hi apareguin; ja els sap llegir els que les veuen.
- Mostra't convençut de l'interès del teu treball i exposa la conclusió de forma convincent: tu ets el primer que creus en el que dius.
- Si se t'acaba el temps, deixa alguns punts i ves cap a la conclusió.

<http://www.recerca.info/internet.html>